

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 17.

Indult Bétsből, Kedden, Augustus' 26-dikán, 1828.

B é t s.

Ő Tsász. Kir. Felsége méltóztatott Erdélyben Méltos. Szepsi Zoltáni Czirkék Dienes Urat Alsó Fejér Vármege Fő Ispányává, 's ez által a' Dévai Kerületben megüresült Provincialis Commissáriusi Adjunctusi Hivatalra, a' Kir. Táblánál eddig Generális Protocollistai Hivatalt viselt Mélt. Szálláspatacai Mar a Jó'sef Urat, a' Brassói Kerületben pedig M. Székely Sámuel Ur halála által megüresült hasonló Provincialis Commissáriusi Adjunctusságra Mélt. Tamásfalvi Thuri Ferentz Urat eddig az Orbai Szék V. Király. Bíróját, mind talentomaiknak, mind eddig kimutatott hív szolgálatjoknak tekintetéből kegyelmesen kinevezni.

A' közelebb mult Vasárnap innepelte itt a' Nemes Magyar Nemzet Sz. István Apostoli Magyar Királynak jeles innepét, ahoz illő pompával és szertartással, a' T. T. Kapuzinus Atyák Templomában, hol a' Fels. Magyar és Erdélyi Udvari Cancelláriák Tagjai több Magyar Méltóságokkal együtt Nemzeti fényes öltözetekben jelentek meg. Ezen alkalmatossággal az Egyházi Beszédet, — mellynek tartására Fő Tiszt. Sztankovits János Győri Kánonok Ur vala hivatalos, de arra megbetegedvén, meg

nem jelenhetett, — N. Tiszt. Liptay Antal Ur Philos. és Theol. Doctora 's az itt lévő F. T. Presbytérium tagja tartotta, mellyben tiszta magyar előadással és jeles ékesen szózással megmutatta, hogy a' Keresztyén hit, mellynek elterjesztését Nemzetünk között Sz. István első 's méltán Apostoli Királyunknak köszönjük, mind a' Fejedelmek Királyi székeinek és a' Státusok boldogságának, mind az Isten erköltsi Országának fenntartó oszlona. Az Egyházi Beszéd után a' Nagy Misét Fő Tisztelendő Madarassy Ferentz, Ansáriai Választott Püspök és Posonyi Nagy Prépost, Ts. II. Udvari Tanácsos és Referendárius Ó Nagysága mondotta, ki mellett segédül az idevaló Ns. Pazmáni Intézetből a' Nevendék Papság tett szolgálatot.

Török Ország.

Konstántzinápóly. Aug. 6-dikán. A' Sultán Aug. 2-dikán a' Porta Palotájába menvén, három óráig tanátskozott a' Nagy Vezérrel Mehemed Ali Basával és a' főbb Ministerekkel. Ezen Ülésben elvégeztetett, hogy a' Nagy Vezér személyesen a' táborhoz menjen. Ehez képest a' Tsászári parantsolat (Chatti-Sherif) 4-dikben a' F. Porta Nagy Tanácsának tagjai előtt felolvastatott; 5-dikben pedig a' Lófark jelek szokott szertartás-

O r o s z O r s z á g.

sál felfüggesztettek. Megjelentek ezen szer-
tartáson minden Ministerek és rendkívül
nagy sokaság minden rendből, 's annak
végebe menetele alatt az Országnak, a'
Sultánnak, a' Nagy Vezérnek és az egész
Osman-népnek javáért imádságot mon-
dottak. A' lófark jelek a' Porta Palotájá-
nak első udvarában emeltettek fel, az
alatt pedig a' Nagy Proféta paraitsolat-
ja szerint mellette hét áldozatra szánt
barmok ölettek meg. A' Nagy Vezér Aug.
9-dikén indúl meg a' Daud-Basa mel-
lett fekvő táborba, onnan pedig 13-dik-
ban a' nagy táborhoz szándékozik.

Ezen alkalmatossággal azoknak ne-
veik is kihirdetettek, kik a' Nagy Ve-
zért, mint főbb rangú Tisztek, a' tábor-
ba késérik. Első közöttök Hadi-Efen-
di, ki az Akermani alkudozásokban az
Orosz Udvarral teljes hatalmú Követsé-
get viselt, 's most úgy megy a' Nagy
Vezérrel, mint Kiaja-Beg, és egy-
szersmind Reis-Efendi, az az, belső
és külső dolgokra ügyelő meghatalma-
zott Minister.

Ez előtt egynehány nappal érkezett
meg a' Fővárosba Suleiman Basa, ki
magát Braila vára oltalmazásában meg-
különböztette. — A' mint hallani, ő ha-
di tanás eleibe fog állíttatni, a' hol szá-
mot tartozik adni, hogy miért adta fel
a' várat, 's minden arra indított okai
szorosán meg fognak vizgáltatni.

A' főváros lakosainak felfegyverkez-
tetése szünet nélkül nagy tüzzel folyta-
tódik, 's a' polgári katonaságnak első
osztálya már Kila és Karaburnu
mellé (a' Fekete tenger mellett) az ott
készített sántzokba elküldetett. Ezeket
két hét múlva ismét más osztály váltja
fel. — Egyébaránt a' fővárosban nagy
tsendesség vagyon, 's minden féle lako-
sok bátorságban vagynak; noha a' Török-
ség vallása védelmére buzdíttatván, a'
hartzra-vágyásnak nagyon neki bősziült.

Az Odeszszai Aug. 15-dikán költ Új-
ság szerint, az Orosz Tsászár Ó Felsé-
ge még ott mulatott, 's a' városba men-
vén, megjelent azon! háláadó Isteni tisz-
teleten, melly Aug. 10-dikén Vasárnap
Kars vára szerentsés megvételeért tar-
tatott. Ugyan azon nap Lord Heytes-
bury, mint N. Britanniai rendkívülva-
ló Követ Ó Felségénél volt magános Au-
dentzián. Tegnap Aug. 12-dikén érke-
zett a' Tsászárhoz egy Kurir, azzal a'
tudósítással, hogy Poti vára, melly a'
Fekete tenger partján Anapához nem
messze fekszik, az Orosz seregnek fel-
adta magát.

A' mult Május Havában a' Mos-
kaui Kerületben Bezpiatova falúnál
nagy darab föld lesülyedt. Ezen különös
jelenés megvizsgálására Dr. Hawel volt
kiküldve, a' ki úgy találta, hogy ennek
oka egy forrás volt. A' lesülyedt föld a'
Tytski vize magasan fekvő bal partján
esik. Itt a' föld három területből áll, a'
felső agyag, a' középső fővény 's az al-
só alap terület ismét agyag. Ez előtt egy
kis patak, melly a' szomszéd hegyekből
jött, folyt ide a' lesipadt földre, úgy
hogy a' miatt a' föld hasznavehetetlen
volt. Azomban történik, hogy ez előtt
egynehány esztendővel a' patak eltűnik,
's a' lakosok elkezdtek a' földet szánto-
gatni. A' patak e' szerint — kétség kí-
vül — a' felső terület alatt nyitott út
magának, 's a' fővenyet, homokot elmos-
ván, üreget tsinált — melly szüntelen
nagyobbván egyszer a' felső terület
leszakadt. E' volt az oka a' föld lesülye-
désének. A' patak most megint megjelent.

Nagy Britannia.

London Aug. 6-án. Ma reggel
leveleket vett az Országlószék a' Közép-

tengerről, nevezetesen Codrington Urtól és Adám Urtól a' Jóniai Szigetek Lord-Biztosától), mellyek Jul. 21-kéröl jelentik, hogy Ibrahim Basa kész Moreából haza menni, mihelyt hajók lesznek seregének Alexandriába való vissza szállítására. — A' Párisban lévő Anglus Követtől (Lord Stuart de Rothsay-tól) is levelek érkeztek.

Demerara Jun. 29-kén. (Anglus Gyarmat Déli Amérikában a' Demerary vizénél) Az ügy nevezett Dandy-hideg (a' hideg-lelésnek egy neme, mellyet talán azért neveznek Dandy (nyalka legény, módi-bolondja) hidegnek, mert azt hitték felőle, hogy csak módiból kapták fel) nálunk igen elhatalmazott. Erőt vesz a' szigeteken is. Demeraraban öten fekszenek benne halva. A' kik ezt a' hideget elkapják, hirtelen megmerevednek 's nem mozoghatnak.

London Aug. 9-kén. Lord Strangford Brasiliába küldetik valami különös követséggel a' Császárhoz D. Pedrohoz.

A' Portugalliából kifutott Constitutionalisták, a' kik most Spanyolországban Galiciában vagynak, — többnyire Kereskedők és Tanulók — levelet írtak a' múlt H. 16-kán Vicomte Itabayana-hoz a' Londoni Udvarnál lévő Brasiliái Követhoz, mellyben a' Követet kérik, hogy ő mellett, (a' kik — nem akarván D. Pedro törvényes Királyjok eránt esküdt jobbágyi hűségeket megszegni — hazajökből elfutni kéntelenítettek, és most Spanyolországban a' Falukon széljel osztva 's az utolsó szükséggel küszködve) őrizet alatt tartatnak és sehová nem bocsáttatnak) tégyen lépést a' Követ Ur, a' Madriti Udvarnál az eránt, hogy Angliába, Frantzia Országba, és Brasiliába Passust nyerhessenek. Azok különösen, a' kik Brasiliába szándékoznak, azt is kérik,

hogy a' Követ rendeljen Hajót nekik, melly őket Brasiliába vigye.

Azt írták némelly Anglus Ujságvelelek azon Orosz Hajós seregről, melly a' Közép tenger felé útban van, hogy annak az Orosz Udvar megtiltotta az Anglus Kikötőhelyeken való megállást. Annyi bizonyos, hogy mikor a' Kanalisson ment keresztül, készebb volt az Orosz Commodore az ellenkező széllel küszködni, mint egy Anglus révben kikötni. Aug. 1-ső napján ment el a' Hajós sereg Plymouth mellett. Még ekkor meg jövendölték, hogy az Orosz Commodore elébb utóbb kéntelen lesz valamelly Anglus kikötőbe beszállani. Tized napra (Aug. 11-kén) jön vissza Plymouthba két Linea-hajó és két Fregát az Orosz Hajós-seregtől vizet és eleséget venni, 's egyszermind a' mit a' szél megrongált, megigazgatni.

Frantzia Ország.

Az Országos költségek és jövedelmek Budgetja, a' szerént a' mint az a' Követek Házában megállítatott, és a' f. H. 1-ső napját a' Fő Rendek Házának eleibe terjesztetett, a' következő fő pontokból áll:

I.) A' Költségek Budgetja:

Adósság fizetés és lerovás	248,800,947 Frk.
A' Királyé (Civil-Liste)	25,000,000 —
A' Királyi Familiáé	7,000,000 —
Ministeriumoké, mindenemű Országos költségekre, a' szárazföldi és tengeri hadi erő fenntartására,	
's a' t. megy:	695,585,414 Frk.

Summa 974,184,561 Frank.

II.) A' Jövedelmek Budgetja:

Korona jósági, Stempel, Beíratás. — Harmintzad, Só-adó. — Egyenes adó.

— Só-aknák, 's Bányák és más egyéb jövedelmek.

Öszveséggel mennek 986,156,821 Frk.
Ebből kivévén a' felyebb
kitett Költséget 974,184,361 Frk.

Marad fel 11,972,460 Frank.

A' Követek mennek haza felé Párisból. Mert (a' mint a' Journal du Commerce mondja) sokba kerül Párisba élni. Ebből osztán az a' orosz következik, hogy a' Fő Rendek Háza nem tehet változtatást a' Budgeten, mivel a' tett változást a' Követek Háza szélyel oszolván nints kinek megnézni. Az említett Ujságlevél azt tanátsolja, hogy a' Követeknek Diurnumot kellene rendelni, majd talán nem sietnének úgy haza, „Mert a' mit egyszer Keratry Ur a' Fő Rendek házaról mondott — így folytatja a' Journal du Commerce szavait — hogy t. i. az Ország-gyűlés ideje alatt a' Fő Rendek közül senkinek sints jussa megbetegedni, sőt alig szabad néki még tsak meghalni is: illik az, a' Követek házára is. 'S nem kellene elfelejténi Constant Beniamin Urnak ama szavait „Ha azoknak, a' kik titeket küldöttek, nem tudjátok azokat az áldozatokat megtenni, mellyeket ezen elküldés kíván: úgy maradjatok otthon Földes Uraknak, Kereskedőknek, Törvénytudóknak 's Tudosoknak, de Ország Követei ne legyetek.“

Páris Aug. 12-kén. A' külső Minister Gróf de la Ferronays, Karlsbadba elment. A' jóságából indult el, 's tegnap ment itt a' Fő városon keresztül, a' nélkül, hogy megállott volna.

Azon 80 milliion Frankból, mellyet Frantzia Ország ebben a' f. Esztendőben költsönözött, 20 milliion a' Moreai Expeditionra van szánva, 10 milliion pedig Görög Orzágnak adatik költsön. — Contra-Admirális Grivel fogja azon ha-

jós sereget vezérelni, melly az Expeditionra kirendelt katonaságot Moreába elszállítja. Azon 32 szállító-hajókon kívül, mellyek már 6000 tonna teherre ki voltak fogadva, most újra még három annyi terhet bírók 18,000 tonna teherre béreltetnek ki. Ebből fel lehet vetni az Expedition erejét; (1 1/2 tonna tesz egy embert, 8 tonna egy lovat) melly e' szerént 11, 12 ezer emberből — ide számlálván az 1200 emberből álló lovaságot is — fog állani.

A' Gazette de France (Aug. 12 ki darabjában) így szól: „Ibrahim Basa rágondolta magát, hogy Moreát oda hagyja minelötte azon Expedition, melly az ő kihajtására készítettett, Moreába elérkeznek. Ibrahimnak ezen maga elhatározása láthatóan megszorítja a' revolutionalis Felekezetet, a' mellynek nehezen esik elszakasztani az alkalmatosságot a' Frantzia pénz és vér megsze földön való elfetsérlésére. Ezek az emberek most már azt akarják megmutatni, hogy az Expeditional felhagyni nem lehet, ámbár ok és szín, a' melly alatt kiinduljon, többé nints. Mert az ő szemek előtt az a' környülállás, hogy már nints ellenség a' kívül hadakozni kellessék, nem elégséges ok arra, hogy táborozni ne menjenek. Azt mondják a' revolutionalis Felekezet Ujságlevelei: „Ezen Moreai Expeditional fogva Frantzia Ország fő fő-rollet nyer és nagy szörlője lesz az Európai dolgokba... Azomban, Ibrahim, ha elmegy is, hát ha megint vissza jön?... Látni való, hogy Ibrahim elmenetelét Anglia tsinálta ki, a' ki nem jó szemmel nézett erre a' Frantzia Expeditionra; 's ha Anglia így tesz, az Expeditionot nekünk tsak azért is ki kell indítani, hogy Angliának hadd légyen módja azt ellenzeni... Végezetre Görög Orzágot magát maga ellen is kell segíteni, hogy a' belső vissza vonások

el ne emészsék... „Mind ezen okoknak gyengeségéből vagy kereken kimondva ideitlenségéből, azt lehet gyanítani, hogy az igazi okot nem mondja meg ez a minden Monarchiák ellen öszve esküdt Felekezet. A' Király katonáit egy egészen liberális Expeditora kell használni, a' Frantzia Tiszteket elküldeni, hogy a' Spártai és Athenai omledékoknál a' szabad ég alatt táborozzanak, és a' Róztársaságért hartzoljanak; ezek azok a' hasznok, mellyekről a' Monarchia ellenségei mély fájdalom nélkül lemondani nem tudnak. — Oh! miért nem Cannig Ur igazgatja most is a' St. Jamesi Kabinétet! Ő nem használta volna békélyását arra, hogy Ibrahimot a' háza menetelre reá bírja; ő — a' millyen nagyon szerette Frantzia Országot(?) — maga adott volna Anglus hajókat katonáink alá; és a' Portugalliai dolgok kifejtődzésiért úgy boszszulta volna meg magát, hogy minden szeleket, mellyek a' Királyi-székeket felforgatják és revolútiókat visznek, száraz Európára (Continent-re) eresztett volna.“

Generális Maison a' Moreába induló Hadisereg Fő Vezére Aug. 7-kén Marseillebe érkezett. Innen egyenesen Toulonba fog menni. — Aug. 11-kén a' Vincennesi Artilleria-Oskolában egy szerentsétlenség történt. A' tanulók tzelt lövöldöztek egy Ostromló-Batteriából. Alig lóttek négyszer az ágyúból, mikor egy zörgő pattanás esik, 's az oda sereglett nézőkre a' sok fa és vas darab záporként hull. A' puska-poros szekér — mellyre az akkor napi gyakorlásokra való töltés volt rakva — felvetetett. A' füst gombolyagok oszlásával legelsőben is a' szekeres katonát látták földre veretett lovai közt hanykolódni, a' ki szegény rémitő módon öszve volt törve. A' szekér mellett állott két Artillerista, a' kik az ágyú töltéseket osz-

togatták ki. Ezeket eleinté sehol sem látták. Későbbben egynehány minutumután, vettek észre a' felvetetett szekértől 50 lépésre két füstölgő test-darabot. Tsak ennyi maradt meg belőlök. — A' nézők közöttül is sokakat meg sebesítettek a' széllyel szórt apró vas darabok.

Aug. 2-kán egy Biztosságot nevezett ki a' Király, a' Királyi Hertzegek adósságainak számba vételére 's meg állítására. Gróf Daru az Elölülő. A' Hitelezők megvagynak híva, hogy Adósság leveleiket minél hamarább mutassák be.

Portugallia.

Lisbonai levelek szerint két Brigg hajó érkezett Rio Janeiróból 66 nap alatt Lisbonába, mellyek a' Kormányseledehez hivatalos írásokat hoztak. Erre a' politzia tüstént vígyázókat küldött a' hajókra, hogy azokról legkissebb Braziliai tudósítások ne közöltethessenek a' városbeliekkel. Dom Miguel parantsolatot adott ki, hogy Funchal-nak, a' Madérai sziget fővárosának kikötőhelye mint elleneseg kikötőhely elkerítettven abba semmi féle hajó se be, se helöle ki ne bortsáttassék. Az Azori szigetek ellen egy nagy hadi Expeditio olly nagy tüzzel és készülettel tétetik, mintha az valamelly nagyobb tengeri Hatalmasság ellen volna intézve, melly Braziliából Don Pedro és Donna Mária jussainak oltalmazására onnan küldethetnék Portugallia ellen. —

Lisbona Jul. 29-kén D. Miguel parantsolatot adott a' Fő-Posta-Mesteri Hivatalhoz, hogy a' Brasiliából — mint Portugalliától független 's a' több idegén Országok sorába eső Birodalomból — érkező levelek éppen annyi vitel-bért vegyen, mint a' mennyi általjában az idegen Országokból: jövő levelekre ki van szabva. Ezen parantsolat az Udvari Újságban ki hirdettelet.

Hollandia.

A' Hollandiai Kelet-Indiai Birtokok Kormányozójává Bernhard, Sachsen Weimári Hertzeg, nevezetett ki. Ő Hertzegsége nem sokára el fog indulni Rotterdamból Kelet Indiába.

Nápoly Ország.

Nápoly Aug. 5-kén. Azon Páramja társaság, mellynek kiirtására Marsal Carretto kiküldetett, nagyobb részént fogságban ül. Capozzoli, a' vezére — a' kinek nevérol Capozzoli Bandájának nevezetett e' 'sivány társaság — egy más Ricci nevűvel még nem került kézre. A' templomokból kirablott poharak 's egyéb szent edények egy Galietti nevű Orgazda kertjében egy hordóban elásva megtaláltattak.

Tyrolis.

Aug. 10-kén. A' Brixeni Hertzegi Püspök Károly Ferentz (a' London-Laterano Grófi Házból) életének 80-dik esztendejében megholt.

Német Ország.

A' Bavariai Országgyűlést Aug. 18-kán délelőtti 11 órákor Minister Gróf Armansperg, mint e' végre Stürmer és Knapp Királyi Tanácsosokkal együtt kinevezelt K. Biztos, Ő Felsege nevében bérekesztette.

Heldelberga, Aug. 15-dikén. Itten tegnap nagy zavarodást és lázzadást kezdtek a' Tanulók, mellyek ha szinte kedvellenek is, az Akadémiának végtére bizonyosan javára válnak. Itt t. i. a' Professzorok és némelly előkelő lakosok a' magok költségén egy Museumot állítottak (melly 70,000 forintba került) a' társaságos multság kedvéért, és azon Tanulók javára, a' kik a' finomabb palérozódást kedvellik. Az Intézet törvényjei szerént, azoknak, a' kik tsak kevés ideig mulatnak Hajdelbergában, nem

volt annyi jus adva, mint az itt lakosoknak; de azért a' Tanulóknak is minden a' mi lehetséges volt, meg vala engedve, és 60-an közülök fel is írátták magokat a' Társaság tagjai közé. Ezen törvényeket sokan a' magok inye szerént szerették volna megváltoztatni, azértis mindent el követtek a' mások elidegnyítésére ezen Intézettől. Tegnap előtt megtudja az Akadémiai Tanács, hogy a' Museum a' Tanuló Pajtáság alattomban fennálló társasága által tsúfos hírbe kevertetett. Erre a' Tanács tegnap reggel jókor az egész Társaság tagjaira házi fogságot rendelt, négyet közülök, — kik fők voltak — az Akadémia fogházába vitetett, és a' dolgot nyomozni elkezdete. A' tanulók ezt megértvén, egybetsoportoztak 's a' fogházra reá mentek, azt feltörték 's a' foglyokat erővel kiszabadították, és meghatározták, hogy forma szerént ide hagyják az Oskolat. El is mentek tsak hamar. A' ki vándorlottak száma mintegy harmadát teszi az Akadémikusoknak. De ezek közt sokan voltak, a' kik tsak kéntelenségből — a' többiektől való féltekben — mentek ki, a' honnan este ismét tsendesen visszatertek. Az Akadémiai Tanács a' dolog nyomozását folytatja, mellynek bizonyosan az a' jó következése is lesz, hogy a' Pajtások társasága végképpen kiirtatik.

Weimar Aug. 11-kén A' Hertzegség 3 Rendjei előtt felolvastatott az új Nagy Hertzegnek Károly Fridriknek az 1816-iki Constitutio megtartására írásban adott maga kötelezése. A' Rendek a' jobbágyok nevében fel esküdtek a' Hertzeg hűségére; melly megessvén eloszlottak.

Spanyol Ország.

A' Király Jul. 28-kán Valladolidban mulatott. Az előtt ötöd nappal meg-

nézte Simancasban a Spanyol Országai nagy Levél-tárt. — A Királyi Hertzegek és Hertzegnék La Granjában vagynak.

Déli Amerika.

Lima (Peruban Mart. 30-kán Rettenetes föld-indulás volt a Városban. A földrengés reggeli 8-adfél órakor történt, s egynehány pertz alatt majd minden épületek falai öszve omlottak. Az a szerentse, hogy tsak 29 pertzig tartott, mert ha tovább tartott volna, egy kő sem maradt volna meg a másikon; 40 embert ütöttek agyon a leomlott falak. Alig maradt meg egy ház az egész Városban, — Templom egy sem, — melly meg ne rongáltatott volna. A kár felszámálhatatlan.

Burkus Ország.

Breslau Aug. 4-kén. A Zobtenbergi síkságon minden el van készítve azon próba táborozásra, mellyet a jövő Hónapban az ötödik és Hatodik Tsapat-Sereg (Armeec corps) fog tartani. A hadi sátorok mind készen vannak. Aug. 18-kán száll a katonaság táborba. September 1, 2 és 3-dik napjain az Ötödik Tsapat seregnél had vizsgálás tartatik, a következő három nap pedig a hatodiknál. A nagy hadi próba Sept. 8-kán és 9-kén tartatik.

Elegyes Dolgok.

Bukaresti tudósítások szerint oda mintegy 25 ezer emberből álló Orosz Tsászari testörző sereg váratik. Silistria vára ostromlása elkezdődvén a mult hónap 21 es 22-dikén a rettenetes ágyúzás ide is meghallatszott, melly már ide mintegy 12 német mértföldnyi távolyságra esik. — Azon kemény de egyszersmind bölts rendeleteknek, mellyek itt, a döghalál elterjedésének s kiirtásának tekin-

tetéből az Orosz Felsőség által tételtek, olly szerentsés fogantatja lett, hogy a városban a pestisnek többé semmi nyoma nints; sőt rövid idő óta távolabb a falukon sem történtek a miatt halálos esetek.

Konstántzinápolyi levelek írják Jul. 26-dikán, hogy a Sultán az Egyiptomi Vice Királyhoz ennek egy atyafiát küldötte Alexandriába, azzal az utasítással, hogy parantsolná meg keményen a fíjának Ibrahim Basának, hogy az egyesült Hatalmasságok Admiráljaikkal teljeséggel semmi némű alkudozásokba ne ereszkedjék, és Móreából semmi esetre el ne menjen. — De a mint látszik a szükség más lépésekt tételére kényszerítette Ibrahim Basát.

Az Anglus Újságlevelék így vélekednek az Orosz és Török táborok mostani állásáról s a közelgető nagy ütközetek fontos következéseiről. Az ellenséges hadak mostani felkésését megtekintvén, méltán ezt a két kérdést teheti maga eleibe a figyelmetes vizsgáló. Mi történik Sumlánál? Mire üt ki Várnának ostromlása? — Némellyek úgy vélekednek, hogy az Orosz nagy tábor Sumlától, melly mind a természettől, mind mesterséges hadi tudomány által, mód nélkül meg erősítettetett, nem külömben a Balkáni egymásba lántzolt rettenetes bértzek szoros általjárásaitól is könnyen visszautasíthatatnék, minthogy egyiken szintűgy mint a másikon győzedelmeskedni rendkívül való nehézségekkel és áldozattel leldtel jár. De az újabb időkbeli tapasztalás megmutatta, hogy a természeti oltalom gátokba már ma keveset lehet bízni. Azon nagy háborúban, mellyek Európát negyven esztendő óta pusztították, tsak ritkán történt meg, hogy a meg erősített várak, sántzok, vagy bértzek a tábor előre nyomulását meggátolták. Torres Vedrásnál Spanyolországban igaz,

hogy a hely fekvése tartóztatta fel a Frantzia táborát, mellyet megtámadni nem bátorkodott; de ott, az azt oltalmazó Anglus sereg is tsaknem olly számos velt, mint a Frantzia tábor, 's amazt a katonai szoros fenyték és hadi tudomány is segítette. Az Alpesek, Piréni vagy más hértzes hegyek soha a hadakat útjokban meg nem gátolták. Igaz, hogy az előbbeni háborúkban az Oroszok Sumlán erőt soha nem vehettek 's a Balkánon keresztül nem mehettek; de az is igaz, hogy senki az akadályokat e részben jobban nem esmeri, mint nagy része azon Tiszteknek, kik most a Tsászár körül a táborban szolgálnak, 's hogy azoknak tapasztalásait kétségkívül a hadi munkálódások szerentsés kiemenetelére nézve hasznára is fogja fordítani. Az ezelőtli háborúkban az Orosz Seregek katonai szerkeztetése nem is lehetett olly tökéletes, mint azt most a Frantziák ellen tartott nagy táborozásokban szerzett tapasztalás után várhatni, 's mivel fel lehet tenni, hogy a jelenvaló Török háború egy a legnagyobb 's legfontosabbak közül, mellyben maga a Tsászár személy szerint jelen van; soha még olly roppant nagy tábor a Porta ellen ki nem állott. Az utolsó háborútól fogva az Orosz erő nagyon nevedett, 's erejeket tudták is egyesíteni. Ellenben a Törökök ereje fogyott és sok képpen megoszlott. Ha tehát a régibb történetek kiemenetelére építnénk 's azokból huznánk a mostaniakra következéseket, könnyen megsalatkozhatnánk.

A Times nevű Ujságban illyen okoskodások fordulnak elő: az Orosz és Török táborozás kiemenetelét elválasztó szempillantás jelen van. A Törökök meggyö-

zésére nagy akadályokkal kell megküdeni. Várna a legelső a mit most török szakad meg kell venni, hogy a tengerrel egészen szabados öszveköttetésben lehessen a tábor, úgy de azt, a mint erősítik 20 ezer fegyveres nép és rendkívül sok ágyuerő oltalmazza, mellyhez még annak jó fekvése is hozzá járul. Az illyen nehézségeken, minden hadi tudomány és vitézkedés mellett is, tsak nagy áldozattal lehet győzedelmeskedni. — Könnyen megeshetik, hogy Sumlát 's a mellette bésántzolt Török táborát az Orosz seregek megkerülik (ez úgy látszik már meg is történt) 's Paravadin keresztül Idosnak veszik az utat, melly a Fekete tenger partján fekvő Burgas várával 's Konstántzinápollal is a fő utat elvágja. Ezen esetre, főként ha Várna feladja magát, Burgas lesz az első a mellyet az Orosz tengeri erő könnyen elfoglalhat, a hova a Főváros 27 órányira fekszik. Ekkor kétségkívül az ágyúk és hadi szerek tengeren fognak Burgasba szállítatni, mellyeknek által vitelek a Balkáni hértzeken felette sok nehézségekkel eshetnék meg. Ezzel a hadifogás mesterségével az is meg lenne mulatva, hogy Sumlát nem lehet többé az Európai Török birodalom kultsának tartani, mint ezt a Törökök eddig állították.

A pénz folyamat Augustus' 25-dikén;
közép ár:
A Státus' 5p. Centes Obligátzióji 95 7/8
Az 1820-béli sorsosok,
Az 1821-béli hasonlók, 122 7/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 45 3/4 for. keltek, mind Conv.
A Bank-Aktziák keltek 1072 1/2 forinton Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 65.)

Nyomatató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)